

Església Arxidiocesana
de Barcelona

Per a una revisió dels organismes de participació que ja existeixen: els diversos Consells pastorals — Síntesi de les respostes rebudes —

En la redacció d'aquesta síntesi s'han tingut especialment presents l'aportació del treball ampli realitzat pel Consell Pastoral Diocesà i les intervencions en el Consell Presbiteral, ja que representen la visió més transversal dels diversos nivells de Consells de caire pastoral. A partir d'aquesta base, la presentació s'ha anat complementant amb les aportacions rebudes de parròquies, comunitats pastorals, arxiprestats, delegacions i associacions i moviments.

En la redacció s'han incorporat algunes frases extretes de diverses aportacions. En negreta es destaquen paraules que indiquen l'aspecte assenyalat.

Una primera constatació a fer a partir de les respostes rebudes és la **valoració positiva general dels Consells que ja existeixen als diversos nivells**, malgrat les deficiències que s'hi puguin viure; i alhora es mostra l'estranyesa que encara no estiguin constituïts o funcionin en totes les realitats i els nivells. Els Consells són una expressió de la *sinodalitat viscuda*, on es manifesta la *comunió*, es viu la *participació* i tot plegat al servei de la *missió* fonamental de l'Església: l'anunci de la Bona notícia de Jesús de Natzaret.

A/ QUÈ TROBEM DE POSITIU EN ELS DIVERSOS CONSELLS EN QUÈ PARTICIPEM O BÉ CONEIXEM?

Els diferents Consells són estructures essencials de l'Església: on es participa i s'expressa el paper i l'especificitat de tots i cada un dels membres del Poble de Déu –bisbes, preveres, diaques, religioses i religiosos, laiques i laics– en la vida de l'Església (segons la naturalesa de cada Consell); on es viu la comunió; ajuden a sentir-se Església i estimar-la més; permeten fer comunitat.

Al seu interior, el paper essencial de l'aportació de **laics i laiques** a la vida de la comunitat eclesial, participant-hi en i des del seu ser Església.

El Consell pastoral parroquial és «**el pulmó de la parròquia**»: **espai d'escolta de l'Esperit, de la Paraula, de totes les persones**; on l'«*experiència de fe de l'altre ajuda a la meua*»; afavoreix la conversió i la pregària; és espai de **corresponsabilitat** i de **participació**, de trobar-se i escoltar-se; de diàleg, de parlar en llibertat, demanant i compartint l'opinió de l'altre; d'intercanviar i compartir experiències, opinions i accions; d'aportar idees; d'anar a l'una; de coordinar-se; d'assabentar-se del que es fa, de conèixer la realitat i ser-ne partícip. Àmbit on **copsar la riquesa** humana que forma la comunitat, en què cada un se la sent seva. Àmbit on **copsar les diferències i la pluralitat** que s'hi viu: diversitat de persones, de conèixer i compartir diferents maneres de pensar i actuar, d'afrontar les situacions.

Àmbit que està cridat a **conèixer la realitat** i prendre consciència de la vida de la comunitat i ser-ne partícip; on expressar la responsabilitat de fer arribar les preocupacions que s'hi viuen, de portar la veu de tots aquells a qui es representa.

Els qui hi participen ho fan des de la **implicació** i el **compromís** voluntari i convençut: «És expressió de la disponibilitat i la generositat de tantes persones».

Àmbit especialment ric i gratificant quan esdevé **espai de compartició, diàleg i debat**, des de la llibertat, l'estimació i el respecte a l'altre; en què hi ha una comunicació fluïda i sense prejudicis, tot sentint-se lliures per poder expressar el que hom pensa i escoltar-se mútuament; en què se cerca l'apropament de postures i el consens.

Àmbit de «consell» on, a partir de l'escolta i el compartir mutu, del discerniment, poder aconsellar i ajudar el rector (el bisbe) a prendre decisions: «No només participar junts en la marxa de l'Església sinó, a més, col·laborar a l'hora d'adoptar decisions el màxim de consensuades, evitant friccions i fins i tot trencaments».

Metodològicament és operatiu quan es disposa d'un ordre del dia clar i planificat, millor si és consensuat amb l'aportació de tots els membres del Consell; amb un ritme de reunions establert; amb una acta que es redacta, aprova i difon amb promptitud.

Els que participen en els Consells molt sovint experimenten: **«Rebem més que no donem»**.

B/ QUÈ CONSIDEREM MILLORABLE?

Tot i que no és el cas de l'experiència de les aportacions rebudes, es constata la preocupació que hi ha llocs on el Consell pastoral parroquial o bé l'Arxiprestal no existeix, o no se'l convoca, o es fa molt puntualment. **Haurien de ser organismes d'existència obligatòria:** «És important que hi siguin arreu i se'ls potenciï en els diversos nivells».

Cal aprofundir en el **dinamisme de l'escolta de l'Esperit** que ha d'impregnar la tasca dels Consells i la vida de la comunitat.

Hi ha moltes persones que encara **desconeixen l'existència dels Consells i què s'hi fa**, sovint són organismes «desconeguts»: importància de fer conèixer el sentit i el contingut dels Consells.

Han d'esdevenir **organismes realment de consell**, no només d'informació: «Ens sentim poc consellers». Sovint només es revisen activitats que ja s'han fet. Amb tot, cal evitar el perill de caure en dinamismes de «parlamentarisme». En el seu dinamisme hi ha d'haver diversitat de dimensions: informativa, de consulta, deliberativa, de decisió.

Apareix el repte de com fer que els membres del Consell puguin **tenir més una «visió de conjunt» i àmplia de la vida de la comunitat**, ja que sovint cada representant coneix bé la seva parcel·la i poca cosa més: «No és bo que el coneixement del funcionament de la parròquia estigui només en mans dels capellans».

Cal superar qualsevol forma de «clericalisme»: el paper de laics i preveres en la presa de decisions; la participació i la implicació dels laics que sovint queden eclipsats pel clergat; tenir en compte l'opinió de tothom.

Falta assumir, també en els laics, més **compromís i responsabilitat**. A vegades es deleguen les responsabilitats.

Sovint hi ha referències a **la representativitat**, sobretot en els Consells pastorals parroquials: com s'ha de concretar? En diferents aportacions s'apunten elements de resposta: que una persona només representi un àmbit pastoral; que hi estiguin representats tots els àmbits pastorals de la comunitat; que també hi hagi representació dels qui no estan implicats en cap àmbit pastoral però que participen habitualment de les celebracions.

En aquesta línia, un element important i connex és el de **la renovació dels membres** (temporització de la participació, relleu generacional, renovació d'idees, etc.).

Amb el temps es corre el risc de **la rutina**, de **l'anquilosament estructural**. Cal l'esforç continuat per sortir-ne. Donar més imatge d'**il·lusió** per contagiar i engrescar. «No sabem atreure més persones i acollir-les prou». Cal més creativitat. La proposta de noves iniciatives.

A vegades **els temes centrals**, d'interès, importants, de reflexió profunda queden aparcats, damunt la taula, sense poder aprofundir-los perquè el dia a dia pressiona.

Costa treballar en comú, més en equip. Importància de l'escolta, del discerniment (paper de la preparació personal i de la pregària) per poder arribar al consens.

Un aspecte important assenyalat és el de **la comunicació**. D'una banda, **com arriben i es recullen les inquietuds**, les necessitats, la veu i la participació de tots els membres de la comunitat perquè se'n pugui fer ressò al Consell; i, d'altra banda, **com es transmet i comunica a la resta de la comunitat** la informació del que s'hi tracta i proposa, com s'hi fa el retorn comunicatiu. A partir de l'experiència s'hi apunten algunes propostes: petit resum d'allò tractat al full parroquial; informació d'alguns punts centrals en els avisos parroquials; trobades al final de la celebració dominical per poder parlar, fer comunitat, compartir-ne la vida i els reptes; les assemblees parroquials.

Importància de la **dinàmica interna i metodològica** del treball del Consell: allò que s'hi tracta i com es tracta (no callar el que no funciona); la importància de la dinàmica, del mètode de treball en els Consells, que realment facilitin la participació; el nombre i la regularitat de les trobades (elaboració d'un calendari de curs) i el seu contingut (quin i qui el tria); conèixer amb suficient anterioritat l'ordre del dia; convidar algú extern al Consell per a tractar temes concrets; la programació del curs de la comunitat; la promptitud en tenir les actes de la reunió; com es gestiona el seguiment dels temes tractats d'una reunió a l'altra (qui ho coordina i duu a la pràctica).

Com fer-ne un **òrgan «avaluable»**. Caldria que el Pla Pastoral i les accions de la comunitat parroquials siguin avaluable.

Només en una aportació apareix la referència a **un horitzó més ampli** que el de la pròpia comunitat eclesial: el barri, la població on està inserida la comunitat cristiana.

C/ COM ES POT MILLORAR LA REPRESENTACIÓ EN EL CONSELL? (CONSCIÈNCIA DE FORMAR PART D'UN ORGANISME PARTICIPATIU I MANERES DE FER PRESENT LA NOSTRA VEU)

Els laics han de fer un pas endavant, no deixar-ho tot en mans dels capellans.

Cal elements concrets per ajudar els membres dels Consells a créixer i **formar-se**: reflexió, formació específica, pregària, coneixement ampli de la comunitat, descobriment d'altres experiències.

És oportuna i necessària una atenció especial a **aprofundir en els elements que ajuden a escoltar l'Esperit**: silenci, pregària, escolta de l'altre, discerniment, etc.

Funció de **transmetre el que vivim i fem**. Cal transmetre el missatge i l'esperit. Activitats en les quals es faci visible i manifesti el treball fet.

Vetllar per **la representativitat** de tots els grups i les realitats existents. Acollint i integrant persones que es mouen en els diferents àmbits de la vida de l'Església. Valorar totes les veus: totes són importants. Anar tots en la mateixa direcció. Valoració de la tasca, de la feina de tothom en la comunitat.

No tenir por a **la creativitat**.

Afrontar els temes fonamentals de la vida de la comunitat, no només allò organitzatiu.

Transmissió i **interconnexió entre els diversos Consells** (parroquial, comunitat pastoral, arxiprestat, diocesans). Que els temes es puguin treballar prèviament en els nivells inferiors. Compartir amb rapidesa **la informació**: «En la mesura que es comunica el que treballem, contribuïm a implicar més persones».

Establir uns **objectius anuals** comuns per a la vida de la comunitat. Sistematitzar una revisió anual de la representació i del treball desenvolupat en els Consells.

Seria bo establir el **ministeri de l'escolta**.

* * *

Acabem aquesta síntesi fent-nos ressò del que ja es va dir en la *Síntesi de la Fase diocesana del Sínode* (maig de 2021) en relació al tema que ha mogut aquesta reflexió:

«Corresponsabilitat que es fa visible en el paper que es dona als **Consells Pastorals** (especialment parroquials, però també arxiprestals, de comunitat pastoral, diocesans), ja que encara no estan constituïts en totes les realitats i, sovint, es descobreixen com a estructures poc representatives, en què es delibera poc quan haurien de ser organismes centrals per exercir la sinodalitat i la dinamització de les comunitats. Com poden ser òrgans de gestió i d'animació? Han de ser decisoris o només consultius? Com s'hi implica tota la comunitat? Quins camins habituals cal seguir per consultar i captar necessitats i inquietuds?» (SFD-AB, Part 2, punt b).

«Fer possible que els Consells Pastorals de la Diòcesi i de les parròquies siguin obligatoris en la seva missió d'aconsellar i ajudar el Bisbe diocesà i els rectors de les parròquies» (SFD-AB, Part 3, punt a.8).

Barcelona, 23 d'abril de 2024